

Magasinet rØST

SØG

Anmeldelse: På grænsen til fuldendt

25. januar 2017

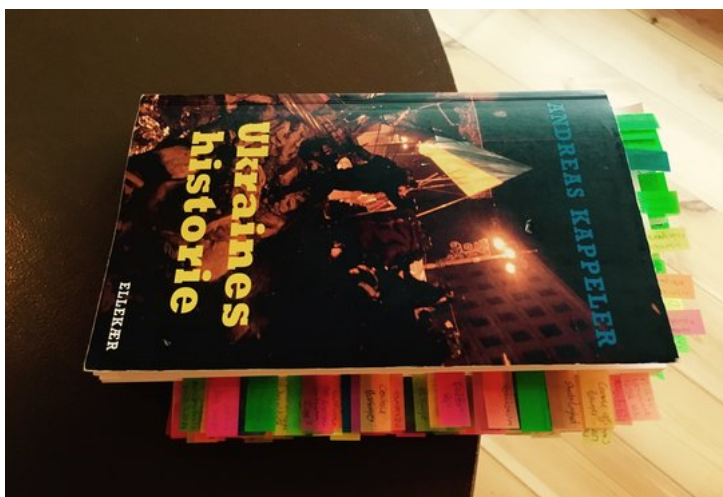

Foto: Rasmus Lauridsen

BOGANMELDELSE | Andreas Kappler, Ukraines Historie (originaltitel: Kleine Geschichte der Ukraine), oversat fra tysk af Jens Ellekær, Udgivet på forlaget Ellekær. 481 sider, pris 345 kr.

Dette fjerde oplag af værket 'Ukraines historie' er trukket helt op til de aktuelle og uafsluttede begivenheder om euromajdan, den russiske annektering af Krim og kamphandlingerne i Ukraines Donbas-region mellem Ukrainiske styrker og pro-russiske separatister.

Den tyske forfatter Andreas Kappler har bedrevet et oplysende, originalt, vigtigt, ambitiøst, nuanceret, letlæseligt, kronologisk velafgrænset og sammenhængende historisk værk, som desuden kan ses som et lille bidrag til Ukraines internationale identitetsdannelse som selvstændig stat med en egen historie, på trods af alskens udefrakommende påvirkninger – nu såvel som i hele Ukraines historie.

Hvilke værktøjer får vi?

Ukraines historie er kronologisk opbygget. En indledning efterfulgt af atten kapitler tager os igennem landets 1100-1200 år lange historie i et hurtigt, men overraskende behageligt tempo. Som supplement til selve historiefremstillingen har Andreas Kappler medtaget et billedgalleri med tilhørende noter, fem illustrative kort fra Ukraines forskellige historiske perioder samt et appendiks med en tidstavle, et kortfattet glosar, referencer til billedgalleriet, en bibliografi med sekundærlitteratur inkl. enkelte primærkilder samt slutteligt et personindeks.

Der forefindes intet noteapparat til selve teksten og ej heller et generalindeks. Sidstnævnte erstattes dog udmærket af glosaret og personindekset. Det manglende noteapparat er et stort savn.

Velinformeret vs. veldokumenteret

Værket er et fagligt nuanceret og velinformeret stykke arbejde, men desværre er det ikke i samme grad veldokumenteret. Et grundigt noteapparat ville, i disse post-faktuelle tider, have givet værket en helt ubetinget legitimitet og kvalitet. Som det står nu er det ærgerligt mangelfuldt.

Budskab vs. neutralitet

Indholdsmæssigt er vægten lagt på den nyere og helt aktuelle politiske historie og slutter med budskabet: ' På trods af alle tilbageslag og uløste problemer, er det uafhængige Ukraines historie en succeshistorie. (...) Ukrainerne gik på Majdans barrikader for de europæiske værdier – vi bør ikke lade dem stå alene.'

Af dette afsluttende subjektive budskab kunne man foranlediges til at tro, at forfatteren har indtaget en forenklet pro-europæisk position, men selvom forfatterens subjektivitet af og til skinner igennem, har værket bestemt ikke tendens til det forenkledede eller ensidige. Det vigtige er her, at man kan skelne mellem værkets berettende og vurderende dele, hvilket man tydeligt kan i sprogbrug og afsnitsopdeling.

Historiefaglige lækkerier

Den politiske historie er værkets omdreingspunkt men det indeholder desuden

Søg

VÆLG LAND

(/?id=45)

RSS

Få nyheder og analyser fra Magasinet rØST som RSS-feed, [læs mere her \(/?id=15\)](#).

NYHEDSBREV

Email-adresse

*

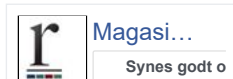
Fornavn

*

Efternavn

*

Subscribe

<

Magasine...
Maked...

Den personlige historien er væk med omhyggelige opmærksomhed, men det inkluderer adskillige etnografiske, demografiske, nationale, geografiske, territoriale, sociale, religiøse samt i mindre grad kulturelle og økonomiske historie.

I tillæg hertil har forfatteren medtaget en svær og omfattende historiografisk del, som løbende skitseres og kommenteres som symptomatisk for Ukraines selvforståelse. Dette aspekt giver værket en spændende metahistorisk dimension. Værket indskrives sig således selv i dette historiografiske element.

Selve betegnelsen 'Ukraine' betyder grænseland. Denne betydning repræsenterer netop Ukraines gennemgående rolle som grænseland, randområde eller skillelinje på flere planer: mellem civilisationer: 'fastboende og normadiske'; mellem de slaviske sproglige entiteter: østslavisk og vestslavisk; mellem Østersøen og Sortehavet som handelsvej 'Fra varægerne til grækerne; mellem etnisk-religiøse grupper eller som forfatteren udtrykker det mellem 'verdener' – '... slavisk-kristne og turko-tatariske-islamiske'.

Alle disse grænsetemaer med tilhørende enheder på begge sider formår forfatteren at navigere i på eleganteste vis hele vejen igennem værket.

Fagværkets fire formål

For det første, præciserer forfatteren sit genstandsfelt således: 'Når den statslige kontinuitet mangler, og nationens eksistens er omstridt. Hvad kan så være genstanden for ukrainsk historie? (...) ... historien om det område, hvori ukrainerne levede som befolkningsflertal.

For det andet er det værket's mål 'at informere om grundtrækkene i Ukraines og ukrainernes historie fra middelalderen til i dag.'

For det tredje er det forfatteren magtpåliggende at udligne og nuancere det politisk-kulturelle aspekt ved '... at sætte et ukrainsk perspektiv op mod den i Vesten fremherskende russocentriske optik, som kun betragter Ukraine (...) som et randområde til Rusland'.

Den fjerde hovedambition med værket er mere politisk, nemlig at forbedre omverdenens syn på ukrainernes nationalkarakter, hvilket han vil gøre ved '... at revidere en del klicheer og traditionelt ensidige tolkninger' og 'at efterprøve negative stereotyper om ukrainerne, som uforbederlige nationalist og antisemitter, forræderiske kosakker og partisanere (...) og som primitive, dovne bønder, med en slavisk dialekt.'

Tre ud af fire formål lykkes til perfektion

De tre første formål lykkes til perfektion, hvorimod det fjerde kun lykkes delvist – måske netop fordi det er ekspliciteret som et subjektivt formuleret formål og derfor på sine steder forceres ved at blive et subjektivt vurderende element fremfor et berettende integreret element i *Ukraines historie*.

Et eksempel på at dette svære fjerde formål ikke altid lykkes kan ses i denne sætning: 'Også selv om påstanden om en specifik ukrainsk antisemitisme repræsenterer en utiladelig historisk forenkling, så kaster jødemassakrerne i 1648 dog en skygge over den folkeopstand, som i den ukrainske overlevering fremstilles som et af den nationale histories strålende højdepunkter.'

Det havde i højere grad været en nuancering af den traditionelle stereotyp om ukrainerne som antisemitiske, hvis forfatteren havde ladet de berettende elementer tale for sig selv, i stedet for at trække fortolkningen ned over læseren.

Opgøret med en anden negativ stereotyp, lykkes kun fordi stereotypen i forvejen er karikeret. Det drejer sig om forestillingen om ukrainere som 'primitive dovne bønder'. Samtidig slås det løbende fast med historiske syvtommersøm, at ukrainere i overvejende grad altid har befolket et udpræget bondesamfund.

To interessante indholdsmæssige aspekter

Et af værket's mest interessante aspekter er netop det sociale spørgsmål hvad Ukraines manglende historiske evne til at danne en selvstændig stat, kommer af. Kappler forsøger sig undervejs med et par forklaringer.

Den sociale forklaring

Den overordnede idé er her, at den indflydelsesrige adelsstand, som i den feudale virkelighed var vejen til magtens centrum, aldrig, i de ukrainske befolkede områders historie, blev befolket af hovedsageligt ukrainere. De ukrainske adelige, der kunne have bidraget til en ukrainsk magtelite, blev udelukket fra denne mulighed fordi de konverterede til katolicismen, hvilket gav dem privilegier, men hvorved de mistede tilknytningen til de østslaviske befolkninger, som var tæt forbundet med ortodoksien. Herved mistede de størstedelen af deres politiske og sociale elite. Især polske, russiske, litauiske, armenske, jødiske, men også tyske adelsfolk befolkede næsten uafbrudt den sociale elite i de ukrainske områder i hele disse områders historie op til revolutionen.

Kosakkernes tilstedeværelse og indflydelse

En anden forklaring vedrører det normadiske folk kosakkerne, som både har tjent som et integrerende og disintegrerende element i Ukraines historie. Kosakfolkene selv er også en internt splittet størrelse mellem registerkosakkerne, som var i militærtjeneste i de forskellige imperiale centre, og de ikke registrerede kosakker, som forblev normadiske omkring de ukrainske og russiske flodskove.

En central begivenhed, som kan illustrere kosakkernes momentvise historiske indflydelse, var, da de efter Hetmanatets – betegnelse for de kosakiske magtcentres – nederlag til Polen i 1651 (delvist mulig gjort af krimtatarenes udtrædelse af forbundet med kosakhøren) vendte sig mod Moskvariget's beskyttelse.

pmgrecordings - ...

JUNE - Never Let ...

JUNE - Santa Cruz

Cookie policy

Dette forløb endte i en traktat indgået mellem kosakkerne og den russiske Zar. Det er denne traktat, der i Sovjetunionen 300 år senere i 1954 blev fejret som Ukraines genforening med Rusland og af nogle kilder desuden bliver koblet sammen med overdragelsen af Krim fra den russiske sovjetrepublik til den ukrainske.

En varm anbefaling

Ukraines historie kan i allerhøjeste grad anbefales til alle med en minimal interesse for Ukraine, for europæisk historie, for de seneste tre års konflikter mellem Ukraine og Rusland eller som blot er nysgerrige efter nye indsigter. *Ukraines Historie* tilbyder alt undtagen et noteapparat – derfor bevæger forfatteren sig også kun på grænsen til det fuldenkte – nøjagtig som sit genstandsfelt Ukraine.

Rasmus Bjørn Lauridsen er rØST redaktør og cand. mag. fra Københavns Universitet i historie med speciale i nationalistiske opfattelser i den postsovjetske russiske presse og har derudover undersøgt den russiske demokratiforståelse samt den generelle russiske identitets- og begivenhedshistorie.

Af Rasmus Lauridsen

[Recommend](#) [Sign Up](#) to see what your friends recommend.

0 Kommentarer **Magasinet rØST**

1 Log på ▾

 Anbefal

 Del

Sortér efter **Bedste** ▾

Start debat...

LOG IND MED

ELLER REGISTRER DIG HOS DISQUS [?](#)

Navn

Vær den første til at kommentere.

OGSÅ PÅ MAGASINET RØST

Sådan bryder danske landmænd kulturbarrierer i Slovakiet

1 kommentar • 2 år siden

Eskild Nielsen — Serios og reel viden og erfaringsopsamling.

Det bulgarske parlamentsvalg og den Ankara-ianske hest

1 kommentar • 8 måneder siden

Simon Madsen — Tak for en god analyse. Vi venter i spænding på resultatet. Borisov er ikke ...

Forsvarer Ungarn Europas grænser?

1 kommentar • 2 år siden

Eskild Nielsen — Ungarsk vin har været høj kvalitet. Som Daniel siger på sin vinimport hjemmeside. Nu ...

Putin reagerer ikke på slag over fingrene – det er tid til at gå ...

1 kommentar • 3 år siden

Jens A — Hvor har Macim Tucker dog ret! Der kommer INGEN holdbar aftale med Putin! Der er ...

 Tilmeld **Tilføj Disqus til din side** **Tilføj Disqus** **Tilføj** **Privatindstillinger**

Magasinet rØST. Ophavsret: Ophavsretten tilhører Magasinet rØST. Magasinets artikler og indhold kan ikke kopieres og distribueres uden tilladelse fra Magasinet rØST.